

01:00:35 med Marit Kapla

MEDVERKANDE

Marit Kapla;
Intervjuad

Emma Vandeleg;
Intervjuare

Fanny Lind;
Tekniker

Lewis Smith;
Tekniker

00:00:00

Förste mekaniker Lindh: ... och så kan vi starta den... så.... är dom igång?

00:00:06

Kapten Smith: Den är igång... den är igång

00:00:11

Förste mekaniker Lindh: Jag tänkte bara plinga i den här, här... dels för att det är en fin ton men också för att det blir lättare sen. (en klocka plingar)... Så, kan ni börja...

00:00:22

Emma Vendelek: Hej! Här sitter jag, Emma Vendelek tillsammans med Marit Kapla i versailles rummet i gathenhielmska huset på stigbergstoret i Göteborg. Välkommen hit.

00:00:35

Marit kapla: Tack.

00:00:35

Emma Vendelek: ...och välkommen hit ni som lyssnar eller tittar. Det här huset byggdes på 1740-talet någon gång och vi vet bara fragment av vad som har hänt i rummet. Men några saker vet vi. Vi vet att det har varit ett boningshus under några år. Genom tiderna har vi vetat att den första ögonläkaren, den kvinnliga ögonläkaren Anna Dahlström, hade sin mottagning här. Hon hade klinik-rummet precis alldeles där bakom och det här var väntrum för hennes patienter. Vi kan föreställa oss att hennes hund, som hette Murrepurr sprang runt här och liksom nosade på de som väntade eller låg här framför kakelugnen och vilade. Idag så har jag mottagningsrum här några dagar i veckan. Så jag använder Anna Dahlströms väntrum som mottagningsrum när jag har samtalsterapi. Vi är några stycken som arbetar och verkar i det här huset nu sedan ett par år tillbaka och vi har märkt att vi allihopa har någon slags, fascination och dragning till just det här rummet. Vi upplever någon känsla av lugn och frihet, tro jag, och någon typ av alternativ verklighet. Jag lärde mig av en vän alldeles nyss att de här målningarna som föreställer Versailles är liksom tänkta som en förlängning av rummet för att ge rummet bättre utsikt på något sätt. Jag tänker att det kanske bidrar till den här känslan av möjligheter och frihet, men också att det ryms så många berättelser i de här väggarna som vi inte vet så mycket om.

00:02:09

Marit kapla: Nä...

00:02:17

Emma Vendelek: ...och i den känslan av att vi tycker så mycket om att vara här så skulle vilja hitta på saker här. Och en sak som vi vill undersöka är just vad händer när vi har samtal i det här rummet? Vad händer med berättelserna och därför har vi valt att göra en författar-samtalsserie med dig som premiärgäst.

00:02:36

Marit kapla: Mm haha...

00:02:36

Emma Vendelek: Haha... och en tanke är ju liksom att undersöka vad som händer som sagt och låta fler ta del av det här rummet som vi har här. Jag läste ditt efterord i Osebol, den boken jag tänker att vi kommer prata om en hel del idag?

00:02:58

Marit kapla: Mmm...

00:02:58

Emma Vendelek: ...och så fastnar jag så för några ord i den som jag tänker att blir lite som ett anslag i de här samtalen och det är "Var börjar någonting och var tar det slut? Om det nu är så att molekylerna i kroppen inte står riktigt stilla, var slutar jag och var börjar platsen omkring mig?" Och tänker att det är lite som de här samtalen kanske? var börjar jag och var börjar du? var slutar vi? Och var börjar berättelsen och var börjar det här rummet.

00:03:32

Marit kapla: Mmm...

00:03:32

Emma Vendelek: En tanke som också är så här att om det här rummet skulle vara ett träd så har rötterna, stammen och förgreningarna pågått under jätte jätte många år och nu så är vi med och gör en liten ny gren med vårt samtal. Så där är lite inledningen till varför vi sitter här och vi ska prata om den här boken som du har skrivit, Osebol.

00:03:53

Marit kapla: Mmm...

00:03:55

Emma Vendelek: ...och hur det var att skriva den och snirkla oss vidare. Vi vet inte riktigt var vi hamnar men vi börjar, haha...vi börjar någonstans.

00:04:04

Marit kapla: Mmm...

00:04:04

Emma Vendelek: ...och min första fråga till dig det blir faktiskt ganska tidigt i ditt liv. Vad hade du för relation till böcker och skapande och skrivande när du växte upp?

00:04:13

Marit kapla: Mmm... Ja, jag läste väldigt mycket. Jag lärde mig läsa när jag var ganska liten. Vi bodde... min familj har bott på två ställen i Osebol. Mina första 5 år bodde... hyrde vi övervåningen i Byggningen som den heter, en av gårdarna i Osebol där... i boken är det Karin Håkansson som bor där. Det står två hus där. Karin och hennes man Alf bodde i ett hus och så hyrde vi övervåningen och så var det en annan familj som hyrde undervåningen i det andra huset. Vår grannfamilj på undervåningen de hade en dotter som heter Monika som var... hon var ganska mycket äldre än mig och... hon kanske var sju, åtta år äldre eller sådär, så hon var barnvakt till mig å min syster och det var hon som lärde mig läsa. Haha...

00:05:09

Emma Vendelek: Mhm...

00:05:09

Marit kapla: ...och sedan började mamma jobba på biblioteket. Det fanns en liten biblioteksfilial i folkhögskolans lokaler i stallet som ligger några kilometer från Osebol... och då var jag där väldigt mycket när hon jobbade... alltså sådär som det är, att man följer med sina föräldrar på jobbet och får vänta på dom kanske. Så vi hade... det var väldigt tillgängligt det här biblioteket... för alla egentligen. Egentligen så var det liksom inte ett kommunbibliotek på heltid, det var folkhögskolans bibliotek också. Man kunde egentlig gå in i biblioteket precis när som helst, bara folkhögskolan var öppen å det var den ju nästan jämt. Så jag.. jag läste.. asså... Jag läste mig igenom alla barn- och ungdomsböcker i hela biblioteket tror jag, mer eller mindre. Och sen så... ja... så läste mamma å pappa högt för mig å min syster, vi är nästan lika gamla. Speciellt minns jag asken Yggdrasil. Den läste pappa för oss med teckningar av.... nu ska vi se... det är Alf Henrikson och Björn... jag kommer inte ihåg vad han hette som har tecknat men det är en fantastisk bok med de nordiska folkmyterna liksom, som är gestaltade på ett väldigt humoristiskt sätt. Mamma läste någon bok med indian, eller liksom... amerikanska ursprungsbefolkningens myter som hette Totems gåva som var jättefin bok. Ja, så... men som sagt, jag läste själv väldigt mycket.

00:06:51

Emma Vendelek: Minns du något särskilt som du läst det själv?

00:06:55

Marit kapla: Ja, jag läste till exempel alla böckerna om Trollkarlen från

Oz. Alltså, det finns ju... den mest kända är ju en av böckerna, men det finns ju... det är ju en serier som... jag glömmer bort vad han heter men det är ju en lång lång serier med böcker, åtminstone mellan fem och tio böcker, de läst jag och så läste jag Kulla-Gulla serien, en serie om tjej som hette Mette-Marit som jag tyckte var jätteroligt eftersom Marit var ett ganska ovanligt namn. Men jag undrar om det bara var en norsk författare. Det var kanske det... aa... det var i alla fall fantastiskt att hon hette samma som mig... och så läste jag ju många såna här serier. Å så läste jag, när jag blev lite äldre, C.S. Lewis böcker om Narnia. Jag läste mycket sagor och fantasy när jag var ung. Det var det jag tyckte bäst om. Men den oändliga historien minns jag att mamma låna hem till mig när jag var sjuk en gång. Jag kanske var nio, tio år och tyckte den var helt fantastisk... aa... så det var väl det jag gjorde mest, alltså det det handlade väldigt mycket om.... så dansar.... vi dansade också... balett. För det fanns... eller, eller på landsbygden så är det ofta så att det finns nära få aktiviteter, å det handlar väl mycket om vilka vuxna som bor i bygden och vad de vill göra liksom å vad de vill lära ut. Det fanns balett för det fanns en jätteengagerad balettlärare som hette Annette, som också var lärare på skolan. Så var jag, ja... jag började dansa när jag var tre år faktiskt och höll på till jag var 17. Men jag dansade även folkdans och jag spelade fotboll också, haha. Det var dom grejerna som fanns liksom, ja, förutom att åka skidor och så dära.

00:08:49

Emma Vendelek: Men skrev du något själv eller liksom?

00:08:52

Marit kapla: Ja, jag, jag började skriva dagbok när jag var sju tror jag. Jag tror jag var sju eller åtta år. Jag fick en dagbok i födelsedagspresent och jag har skrivit dagbok sedan dess. Å sen, sen... ville jag... jag ville bli författare. Jag kommer ihåg att jag började skriva en pjäs, haha!

00:09:08

Emma Vendelek: Gjorde du! haha...

00:09:08

Marit kapla: Men jag har inte hittat den, kanske har jag spart den men jag vet inte riktigt, men...

00:09:16

Emma Vendelek: Vad handlade den om?

00:09:16

Marit kapla: Jag kommer inte riktigt ihåg. Men jag kommer faktiskt inte ihåg. Vi gjorde också små tidningar, men det gör väl nästan de flesta barn kanske? Göra små egna tidningar, viker ihop... å... liksom så där... tidningar till dockskåpet, haha. Jo, men jag skrev, jag ville bli förfat-

tare när jag var nio. Det skrev jag i en sån härn mina-vänner-bok eller min egen, mina-vänner-bok. Man skrev ofta själv i den också. Så då står det att jag vill bli arkeolog och författare. Men sen ändrade jag det, eller... jag vågade liksom inte. Det kändes helt orealistiskt. Så jag, jag släppte det...men... Ja, men jag har alltid skrivit liksom, på ett eller annat sätt.

00:10:09

Emma Vendelek: Och nu är du ju författare.

00:10:11

Marit kapla: Ja... men jag blev det..

00:10:12

Emma Vendelek: Ja men hur liksom...

00:10:12

Marit kapla: Ja men, jag tog omvägen eller... om det nu är en omvägen vet jag inte riktigt men jag tog vägen genom journalistiken... så när jag tog studenten... eller när jag var 18 där på våren... nä men, jag var väldigt inriktad på att jag måste försörja mig och att... jag måste... jag var såhär... väldigt rationell, haha konstigt, men okej "Nu tar jag studenten nu måste jag ha ett jobb". Jag hade ju redan sommarjobbat sedan jag var 15 på campingen, simskola i butik.

00:10:46

Emma Vendelek: Mmm...

00:10:46

Marit kapla: ...men jag tänkte.... "nu ska man jobba åtta timmar om dagen, fyrtio timmar i veckan... det är ju jättemycket tid. Det måste vara något som jag tycker är jättekul", då blir livet roligare liksom. "Okej, vad tycker jag är kul? skriva. Vad finns det för jobb som man kan söka där man kan skriva liksom. Ja, journalist liksom...toppen! Jag blir journalist".

00:11:06

Emma Vendelek: Okej!

00:11:06

Marit kapla: Så... å då...så, så gick det till. Så sökte jag journalisthögskolan å så kom jag in. Så utbilda mig. Men jag var väldigt... ähm... alltså journalistik är ju så mycket å olika journalistutbildning har ju fokus på olika saker, har jag likom tänkt på i efterhand. Och Journalisthögskolan i Stockholm var ju väldigt inriktad på att förändra världen. Jag kände liksom att mitt skäl att bli journalist för att jag gillar att skriva var inte riktigt giltigt på något sätt. Asså, jag kände inte att jag passade in där riktigt, men jag gick alla tre åren å jag fick jättegodas vänner för livet å så där. Men det var ganska jobbigt ändå för

jag... men samtidigt så tänkte jag "Jammen nu har jag utbildningen nu kan jag söka jobb liksom. " ...men jag har aldrig ångrat mig så här efteråt asså. journalist, det är ju ett väldigt kul jobb... å sedan fick jag jobb på Värmlands Folkblad i Torsby där jag gick gymnasiet å sedan flyttade jag till Karlstad å jobbar där å sedan flytta ja till Göteborg då för 23 år sedan å då började jag frilansa å sen... sen har jag ju varit frilansjournalist. Jag jobbade på Nöjesguiden. Jag har jobbat på Sveriges Television med Filmkrönikan. Det var så jag hamnade på Göteborgs filmfestival i tio år.

00:12:27

Emma Vendelek: Just d...

00:12:27

Marit kapla: ...å det är ju... det är klart att det är något helt annat, inte journalistik. Men samtidigt så liknar det väldigt mycket å var redaktör. Jag var konstnärlig ledare då i sju år och då är man ju ansvarig för filmprogrammet och det är en slags redaktörskap, liksom så att...

00:12:44

Emma Vendelek: Men var det skrivandet där också eller var det lite...

00:12:47

Marit kapla: Det var mindre skrivande, för då skrev vi egentligen bara en gång om året när vi producerade det här programhäftet. Där man skriver om alla filmerna som man har sett. Men... så jag saknade skrivandet å det var väl ett av skälen till att jag bestämde mig för att sluta där då. Efter tio år å det var 2015, å det var då jag fick idén till den här boken.

00:13:10

Emma Vendelek: Just det! För det är jag så nyfiken på var... var det den idén föddes? Minns du var det var?

00:13:17

Marit kapla: Ja, jag minns... eller jag minns liksom glimtvis. Det var ju 2015 på hösten. Det här var... det är ju nu fem och ett halvt år sedan. Det är ju inte jättelänge sen, men det är heller inte helt nyss. Men, men, jag minns att jag... jag skulle sluta. Jag tyckte jag kände bara "det dags nu". Och jag visste inte riktigt... jag tänkte "det får bära eller brista, jag slutar nu. Jag vet inte riktigt vad jag ska göra sen" ja... ja det var liksom läge för det. Då bestämde jag mig för att läsa alla mina högskolester. Alltså, jag hade både på journalisthögskolan och litteraturvetenskap. Det var ganska viktigt... det liksom... ibland när jag liksom berättar det här så brukar jag hoppa över det, men det är ganska viktigt, för jag fick liksom en massa nya... eh, men jag fick liksom gå i skolan igen. Det var... det är... det vill jag verkligen rekommendera till alla som har en möjlighet när man är lite äldre att... man måste inte gå

på universitetet... man kan gå en folkhögskolekurs eller andra studier, en kurs på ett studieförbund liksom... för... ehm... det händer något. När...

00:14:29

Emma Vendelek: Vad var det som hände?

00:14:31

Marit kapla: Ja, men det som hände var att jag... jag hade redan tänkt såhär att "det är nu jag ska göra det här projektet som bara är mitt", och det var ganska självklart för mig att det skulle vara en bok.

00:14:46

Emma Vendelek: Men du visste inte vilken bok?

00:14:47

Marit kapla: Nä, första beslutet var "nu ska jag börja skriva en bok" om jag inte börjar nu då kommer jag kanske söka ett nytt jobb å då kommer jag bli helt uppslukad av det. Då blir det jättesvårt, liksom... för jag... jamen jag har alltid jobbat så här mycket liksom, på mina jobb. Så att "okej nu ska jag dra igång ett bokprojekt.... vad ska boken handla om?" Nästan direkt så visste jag att det skulle handla om Osebol, så dom besluten... det minns jag inte exakt var jag var när jag kom på det men jag minns liksom... när jag... jag minns att tredje tredje beslutets "Hur ska boken skrivas? Boken som ska handla om min uppväxtby?" å då... då gjorde jag... jag hade inte gjort min b-uppsats i litteraturvetenskap år 2000, men då gjorde jag den 2015, fantastiskt!...på universitetet här i Göteborg, att man bara höra av sig... för universiteten vill ju att man ska göra klart kurserna, haha. Så då skulle vi skriva om krig å litteratur å jag bara "Yes! då kan jag skriva om Svetlana Aleksijevitj. Asså jag hade... vad det än hade varit för rubrik så hade jag nog försökt kanske å skriva om henne på ett eller annat sätt.

00:16:04

Emma Vendelek: Jaha, vad var det med henne som...

00:16:05

Marit kapla: Nä, men jag läste alla hennes böcker när de kom på svenska. De kom sådär 2010, 11, 12, 13 tror jag. De översattes och gavs ut på Ersatz förlag å jag hade redan läst henne i Göteborgs-Posten för hon var krönikör, hon var ju fristadsförfattare i Göteborg, jag tror det var 2006-2008. Hon är från Belarus, Minsk. Hon har ju gjort... jammen hon fick ju Nobelpriset i litteratur, då, 2015. Hon har ju skrivit om, hon har intervjuat massor med folk i... i Belarus, Ryssland före detta Sovjetunionen å skrivit fantastiska böcker om det. Där massor med människor pratar om en å samma sak...å jag har aldrig... under den här journalistutbildningen som jag gick då... så kände jag... jag hittade aldrig min förebild inom journalistiken. Många fick förebilder i till exempel grävande... jammen stora grävande journalister eller reportage-skrivare...men jag kände mig lik-

som aldrig... jag hittade aldrig någon, men när jag läste hennes böcker så kände jag det där som jag har hört så många filmskapare prata om under tiden på filmfestivalen att när man ser en film å så känner man "jag vill göra såna här filmer". Men när jag läste hennes böcker så... någonstans så kände jag nog att såna här böcker skulle ja...men att man känner... jag skulle också kunna göra sådana här böcker. Jag kan också intervjua. Jag har jobbat som journalist. Jag kan... det kändes möjligt ..också att hon är kvinna, var kvinna eller är kvinna var också viktigt... ja, liksom en... det kändes helt enkelt möjligt, men, tanken slog mig kanske inte just då. Men när jag då funderade över hur ska jag göra boken om Osebol... å samtidigt skrev min B-uppsats om "kriget har inget kvinnligt ansikte" av henne, då var ute och gick här i Göteborg. Jag bor här i västra Göteborg och jag var nere vid Röda sten och plötsligt så bara, så kom jag på det bara. "Men jag gör boken om Osebol som att hon hade gjort den. Jag intervjuar helt enkelt." Först tänkte jag intervjua både de som bor där och såna som har flyttat därifrån. Men det blev för stort... asså det... boken innehåller nu helt enkelt i princip alla, nästan alla vuxna då som bor i Osebol nu. Det blev för ohanterligt för mig. Jag är inte Svetlana Aleksijevitj. Hon intervjuar hundratals människor. Men jag tyckte, haha, att 42 var liksom många nog. Och det blev liksom väldigt sammanhållet å det blev också svaret på många frågor blev att... nå men det finns ett oändligt antal människor man kan intervjua som kan saker om byn, men det fick begränsas av "vilka bor där nu, liksom vilka bor i husen i byn nu". Så då var det... jag tror jag fick den här idén i oktober eller november 2015, och då började jag genast säga det till folk i min närhet sådär, typ.

00:19:19

Emma Vendelek: Vad var det som gjorde att du ville säga det till folk?

00:19:21

Marit kapla: Jo.... men jag tycker om att prova idéer liksom. Jag gör inte det på sociala medier kan man säga som många andra gör. Jag är väldigt såhär...ehm... jag har inte skrivit så mycket om att jag höll på med den här boken på... men däremot så tycker jag väldigt mycket om att diskutera med ja... diskuterar.. jammen allt med mina vänner och min familj, liksom om man får en idé eller om jag går å tänker på något. Det är liksom så jag... utvecklar... det är mitt enda sätt att utvecklas, liksom. Jag måste prata med folk för då tänker jag bäst känns det som... eller... då kan man prova sina egna tankar å argument å... nå... så var det viktigt för mig, till exempel att min mamma och min syster och bror vad dom... tyckte... p dom ba "Det låter jättekul och spännande". Och för att... Vi hade inget hus i Osebol längre för...mamma å pappa hade ju bott kvar där, även om jag hade flyttat... å mina syskon... alltså vi flyttade hemifrån och... ehm... men 2007 så blev pappa... eller han hade varit dement i några år och varit tvungen att flytta till ett demensboende helt enkelt i Sysslebäck då... å då sålde de huset och mamman flyttade till lägenhet så slapp hon ha ett hus ensam... så flyttade dom till Torsby å sedan till Karlstad så att 2015 hade inte jag varit i Osebol på åtta år och jag kände mig väldigt ledsen..

att jag inte visste vad som pågick där längre... å ja... kanske skämdes lite för det. Jag tyckte att det var dåligt liksom. Jag som ändå var en Osebols-människa hade blivit en sån som inte hade någon koll på vilka som bodde där nu å vad dom gjorde å vad de tyckte å tänkte. Precis som det kändes som att stora delar av resten av Sverige också var och e i förhållande till landsbygden... att det finns en massa myter å fördomar om vilka som bor där och hur livet är där... som jag inte riktigt kände igen mig när jag mötte dem i... framförallt i media därå vilket var säkert en anledning till att jag ville skriva boken. Men i alla fall... men då börjar jag nämna det här och alla jag pratar med sa att "Det låter kul, den boken vill man läsa" så då... då börjar jag jobba med och drog igång direkt för då insåg jag ju plötsligt att också många av de jag ville intervjua "fyller snart 90 liksom... jag måste snabba på". Så då började jag.

00:22:05

Emma Vendelek: Och alldeles snart ska gärna du få läsa lite så vi får en känsla av dina ord. Jag bara undrar en sak till för du säger "en drivkraft är nästan som att du hade lite dåligt samvete för att du inte hade koll, det här är ju ett bra sätt att få koll på vad som händer.

00:22:17

Marit kapla: Ja, haha

00:22:17

Emma Vendelek: Men var det någon mer drivkraft? Asså för att just det här blev det som blev ditt projekt?

00:22:28

Marit kapla: Jammen det finns ju... jag, men de var... dels var det liksom att jag ville komplettera bilden av landsbygden med någonting som jag kände stämde mer med min erfarenhet. Å sen var det att få återvända, asså nyfikenheten, liksom spänningen för mig personligen. Ja, å liksom, det är klart om man ska vara såhär amatör-psykolog, så liksom, just det där att att vi hade flyttat å att det... det berodde ju på att pappa blev sjuk å sedan... å han dog sen 2011. Det är klart att de också kanske laddade det hela liksom har jag tänkt på. Det var inget jag tänkte på då, men det jag har tänkt på sedan dess, när jag ser att väldigt många i boken pratar om döden, så tänker jag dels att de ville prata om döden, men också att jag har ju valt att ta med det som det... det är faktiskt väldigt många som pratar om döden. Det här med att människor inte pratar om döden i det moderna samhället kan inte jag... är inte min erfarenhet alls faktiskt, haha. Så därför så kändes det... nämen... å när jag väl hade börjat arbetet så måste jag säga att en viktig drivkraft var att det var så himla roligt helt enkelt, det var jättekul att träffa, ringa till folk, höra deras röster igen eller... eller liksom nya spännande personer som jag inte hade träffat förut å komma hem till dom å bara... "jaaa nu sitter vi här oss och spelar in då?" å få fråga vad som helst å få veta jättemycket nytt som jag inte kände till liksom. Det var fantastiskt!

00:24:16

Emma Vendelek: Men du var hemma hos dom? För det var en sak jag har... funderade på. Vart satt ni? Du var hemma hos dom när du pratade med dom, eller vart var ni?

00:24:21

Marit kapla: Ja, nä... alla intervjuerna är... nästan alla, gjorda i Osebol. Jag har träffat någon när han var på besök hos sin dotter i Karlstad, men jag träffade honom även i hans hus i Osebol. Nä precis, alla intervjuer är gjorda i Osebol och "live" liksom så här som vi sitter nu å nästan alltid i köket, nästan alltid... jammen... de hade gjort kaffe de hade fixat fikabröd och... ja vi sitter där i husen i Osebol och gör... det var väldigt viktigt för boken tror jag, att den blev så som den blev. Att vi e där båda två.

00:25:01

Emma Vendelek: Å även om man... jo, man anar ju det. Ibland blir det en riktning mot dig som lyssnare men annars är det ganska mycket "jag". Men man anar ändå att ni sitter någonstans där i ett kök och tittar ut genom ett köksfönster och "titta där på väggen är en almenacka"

00:25:16

Marit kapla: Mm just det, precis!

00:25:19

Emma Vendelek: Det är liksom något väldigt tryckt i det och hemma... i... i liksom utgångspunkt.

00:25:24

Marit kapla: Just precis... ja det e...

00:25:26

Emma Vendelek: Så även om det inte nämns så mycket vart ni är, så är det ändå som att det känns när man läser.

00:25:33

Marit kapla: Ja, jo, jag valde... Nämen, det är roligt att du säger det för jag tog in det väldigt mycket när människorna refererade till rummet å det vi... det vi ser utanför fönstret som en Ysla pratar om en batikbonad som var "stor... lika stor som det här bordet" till exempel och... ja det är Karin Håkansson som pratar om "Titta på almanackan, på väggen".

00:26:00

Emma Vendelek: Och det är också någon som har en almenacka från 2008.

00:26:03

Marit kapla: Ja, just det, Per-Erik...

00:26:04

Emma Vendelek: Det är den senaste som...

00:26:04

Marit kapla: Just... senaste gångerna hans... eller hans sambo eller särbo var i huset. Å sen blev hon sjuk å nu är hon borta. Så att... ja, nä precis. De rumsliga var viktigt.

00:26:23

Emma Vendelek: Det var... för... jag tänkte ganska mycket på det. I frånvaro av beskrivningen är det ändå väldigt rumsligt. Men det låter som att du hade en medveten tanke med det.

00:26:33

Marit kapla: Ja, å liksom...

00:26:34

Emma Vendelek: Eller?

00:26:34

Marit kapla: Ja, men det hade jag... å jag... ja men jag gillar det konkreta, liksom. Ja, jag var med i ett författarsamtal i går digitalt. I en Norsk litteraturfestival som jag inte kunde åka till på grund av pandemin. Men det var en norsk författare där, som heter Je Eggen som kommer ut med en...en... han har gett ut mycket poesi, men nu kommer hans... hans nya bok heter "Dikt om Sverige", den kommer på svenska och... men han sa också såhär att han gillar det konkreta. Han skriver om Sverige. Han skriver om miljonprogrammet. Materialet som husen var byggda av. Det gillar jag också, och det har jag... just det här i rummet och det konkreta liksom... ähm... det har jag tatt fasta på rätt mycket i...i... när jag har gjort urvalet, märker jag nu när du säger det så är det så. Jag har faktiskt inte formulerat det så mycket, men det är det... så var jag när jag var journalist också... eller det är kanske något som man lär sig som journalist också...eller det liksom... att detaljer å... jammen, konkreta detaljer ger liv, det är en sån härn standard-lärdom för när man ska skriva... ehm... artiklar och texter liksom, att inte bara skriva "träd", "ett träd" utan skriva vilka sorts träd det är.

00:27:53

Emma Vendelek: Precis...

00:27:57

Marit kapla: Ja, haha!

00:27:57

Emma Vendelek: Vill du läsa ett stycken så att vi får en känsla för dina ord och hur du...

00:28:02

Marit kapla: Ja, jag har valt tre tre små bitar som handlar om... som har just det här rumsliga i sig och gör att... ja, det tar några minuter här men...

00:28:19

Emma Vendelek: Varsegod.

00:28:21

Marit kapla: (harklar sig) Nu ska vi se... Åke Axelsson (född 1947) - Jag har nio rådjur här som jag matar. Nu kommer lillgeta den är dom dumma mot. Hon som står upp i kanten där. Ser du så liten hon är. Hon får lik-som inte komma ner. Det är rangordning. Hon får gå ner sen de andra har ätit. Annica Axelsson, (född 1959) - är dom kvar ännu? Åke Axelsson - ja, de föser bort denna lilla-geta, hon fick springa upp dit och ställa sig. Annica Axelsson - Nu har dom vuxit mer... hornen. Åke Axelsson - Ja, det är gammal-bocken. Så är det en bock till där uppe. Annica Axelsson - Ett år hade vi en bok. Han hade en krona så fin... vi såg hela tiden som han började få av dem. Jag sa "Tänk om jag fann igen dom här hornen, för de tappar väl?". Åke Axelsson - 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 och det står två däruppe. Under granen står det två. Anna-Karin Larsson (född 1972) - Förra hösten sent en kväll skulle jag släcka lampan i TV rummet. "Men Gud", tänkte jag har jag vattnat blommorna. Det var blött på fönsterbrädet. Det regnade som saticken ute och det regna in och jag tänkte "Vad gör jag nu?" Jag ringde till Sven-Åke, min kusin. "Det rinner in vatten i fönstret". "kommer det uppifrån?" sa han. "Men det är väl klart att det kommer uppifrån". "Faan" ropa han "släng på telefon. Jag kommer direkt." Hans tanke var att det var på övervåningen att det hade gått sönder i elementen. Bror Andersson (1935 till 2020) - Nu är det var länge sedan du såg domherrar? Det var fem-sex stycken utanför här förut. På vintern när det är som kallast brukar det vara 50-60 stycken. Då ere alldeles fullt i björkarna, där är så fin då när det är rimfrost på grenarna. De sitter där och värmer sig när solen går upp. Det är precis som röda äpplen.

00:32:15

Emma Vendelek: Tack! Men där blir det konkret där de rumsliga eller...det skapar ju rumslighet som du säger.

00:32:20

Marit kapla: Mmm...

00:32:21

Emma Vendelek: Jag tänker också att det är något ganska konkret i... igen-om boken i beskrivningar av relationer... till exempel också " jag ringer den" eller "jag hjälper till med det".. eller "jag... jag får handla".

00:32:33

Marit kapla: Mmm..

00:32:33

Emma Vendelek: ...eller... det är något ganska...

00:32:36

Marit kapla: Mmm...

00:32:36

Emma Vendelek: ...många gånger också rätt konkret beskrivet, givetvis på många nivåer.

00:32:42

Marit kapla: Ja, men precis. Det är liksom alltihop. Det tänkte jag på själv när jag satte ihop materialet. Jammen jag tänkte mycket på att varje människa pratar väldigt mycket om andra människor och också citerar andra människor jammen som Anna Carin gjorde nu, då plötsligt hör vi Sven-Åke prata också, fast han inte e intervjuad i boken... om man skulle göra den räkningen så är det ju enormt många människor som pratar i boken. Man härmar ofta hur andra människor har sagt saker å ting när man... när man pratade... det är det som jag tycker är så fantastiskt med vardagsspråk... när man liksom... pratar... när vi pratar med varandra å så ska... då vill jag få dig att förstå det jag vill säga... å då... då måste jag göra mitt yttersta. Alltså i bästa fall så gör jag mitt yttersta för att du ska förstå. Och då... ofta dramatiserar man å gestaltar... å det tycker jag är så fantastiskt å så... det... så är det ju också i Svetlana Aleksijevitjs böcker att de... å de... det tänkte jag faktiskt på när jag... när jag skrev min lilla uppsats där... å, haha... så... den handlade just om jag... berättarjaget i hennes böcker och berättarjaget är... är både hennes egen röst som är ganska reducerad, i vissa böcker finns det inte ens med, men i vissa böcker finns det med litegrann, ibland i dagbok-santeckningar å ibland i... i kommentarer. Men naturligtvis är det ju mest den hon intervjuar som har ett jag... men ibland byter den röst å blir en annan person som jag citerar. Å det är... samma sak händer ju i boken Osebol också... sen blev det ju... hon intervjuar... eller... hennes mål är att alltid intervjua folk ensamma. Å hon har pratat mycket om det komplicerade i att intervjua folk om känsliga saker när det är någon annan med, till exempel... jammen hon gör ju sina intervjuer ur en helt annan politisk kontext. När hon intervjuade de här kvinnorna som hade varit med i andra världskriget så ville deras män... eller ofta var deras män med, å det blev inte alls bra intervjuer för då anpassade kvinnan i intervjuen så att det blev ungefär som... jammen såsom mannen tyckte att ett krig skulle berättas om liksom. Så hon sa alltid att hon ville träffa dem ensamma. Så jag bad ju också att få träffa mina ensamma å när dom bodde ihop så valde jag ändå att få intervju dom en å en. Men ibland så blev det ändå inte så. Verkligheten liksom.. tog över å det blev liksom fika med hela familjen, å då tyckte jag att... när jag hörde på mina inspelningar sedan å läste transkriberingarna så blev det lite som en pjäs liksom... eller som en dialog, som till exempel med Åke å Annika där. Då tyckte jag att.. för då hade jag intervjuat dom var å en för sig men så var det mot slutet av

intervjun... å så titta nu... men vi tror att vi hade till och med ätit tillsammans eller så... och så tittade han ut genom fönstret och så såg han alla de där nio rådjuren som han hade pratat om... och så var hon... hennes röst med å... så att det blev... jag är glad för att de inte gjorde som jag sa, haha... för att det blev liksom dynamiskt.

00:36:03

Emma Vendelek: Jammen det blir det verkligen! Det är nästan så att man får en känsla av att ja... ni sitter där vid köksbordet, både du å Åke å sen så ropar hon från ett annat rum "asså va..." det är något livfullt i det.

00:36:15

Marit kapla: Ja, det skapar liksom en känsla av rummet och... ja precis det blir en dynamik mellan... mellan fler personer.

00:36:25

Emma Vendelek: Jag tänker på det du sa om... om jaget... alltså som författarjaget på något som du inte nämner någonstans i boken bortsett från i efterordet.

00:36:36

Marit kapla: Mmm...

00:36:36

Emma Vendelek: Men... men det är liksom...som att... jammen den här boken är ju som... den har sin ram och den har sitt antal bord, liksom... och samtidigt så är det som att den öppnar upp för en hel... en värld som inte har några gränser egentligen för att det är så många röster som kommer fram å det är klart att du har valt... asså du väljer ju vilka ord du tar med och inte tar med. Men, men en känsla för mig är rakt igenom att det finns en sådan otrolig höjd. Asså. Det finns ju... det är ingenting som blir kommenterat... det är ju klart, för du har ju valt men det är ingen kommenteringar. Det liksom finns möjlighet för människor å stå där rakt upp-och-ner å va i det dom är. Känner du igen eller förstår du var jag menar?

00:37:23

Emma Vendelek: Ja, jag kände liksom att det är enda sättet... på nått sätt så var det det enda sättet jag kunde skriva om människorna i Osebol på, för att jag föreställer mig... ehm... ganska tidigt så där "hur ska jag skriva om Karin Håkansson?" till exempel, som... jag bodde ju granne med henne när jag var barn, så jag har ju känt henne hela mitt liv och... varje försök att beskriva Karien från annan skulle bli sämre än Karin, asså det skulle begränsa allt det som Karin e och enda sättet att den som inte känner Karin ska få en... en aning om vidden av allt det som Karin är, att dom får prata själv med den personen. Så kände jag, och då gällde det förstås att välja ut... jammen att göra ett urval som... eh asså det som är i boken alltså. Varje människa är ju en.. och en oändlig värld, och det som är i boken är ju bara något av det dom sa till mig under en in-

tervju 2016 å 2017 så... men ändå utifrån de förutsättningarna, göra ett urval som känns liksom rättvisande och som också den personen har godkänt och också... å alla fick komma med synpunkter å, å till exempel redan när boken kom ut så var det ju tre personer som hade dött. Men dom hann... asså Karin som var den första som gick bort 2017 hon var med i en tidsskrift, där jag gjorde tre av intervjuerna så jag, jag har läst upp texten för henne och hon har godkänt det... då. Så, ja men... men så tänkte jag att de skulle... det var mitt. Mitt mål var att de skulle tala direkt till läsaren och den som pratar skulle möta sitt eget rum liksom, där jag inte skulle ta någon plats.

00:39:31

Emma Vendelek: Just d... Jammen d är d som också kommer fram tycker jag för det känns väldigt fritt det känns också väldigt möjligt... "ja just det, man kan tänka vad man vill, man kan prata om vad man vill och man kan..." här finns det liksom ett tecken på att det är möjligt att uttrycka sig. Att det får stå där.

00:39:49

Marit kapla: Mmm... ja... men å att alla... det här... en del säger såhär... det finns ju en... någonting som det kanske har blivit en kliché... det här med att alla människor bär på en historia eller... eller... jag vet inte om det är en kliché... men... en del journalister och författare hävdar liksom att "nej, så är det inte, liksom"... men... men, jag menar att det är så... men formen... alltså alla... allas liv kanske inte har... alla kanske inte har varit med om någonting som passar som ämne, som en deckare eller som en spänningsroman, eller som en... som passar in i det här traditionella sättet att berätta en historia så... men däremot har all... alla i den här boken enormt viktiga saker å säga, som bidrar till berättelsen om vad Osebol är för plats idag, och vilka de som bor där är. Egentligen så handlar ju boken om människorna i Osebol, i första hand... och då har ju alla jätteintressanta saker att säga å alla är ju experter på sina egna liv och...eh...ehm... bara man hittar rätt saker att prata om liksom så... kan alla säga förbluffande... alltså det är verkligen... varenda intervju kände jag att jag lärde mig jättemycket å att folk sa fantastiska saker som jag bara "det fantastiskt att jag har här på band" haha å det liksom... å det är ju helt vard... ofta är det vardagliga saker å jag var lite nervös när jag började med boken liksom att... Svetlana Aleksijevitjs böcker dom handlar om katastrofer. Sovjetunionen å Belarus å Ryssland har ju som dramatisk historia. Sverige har ju inte lika dramatisk historia, gudskelov. Men jag intervjuade henne faktiskt 2016. när jag precis hade börjat med det här.

00:41:43

Emma Vendelek: Mhm...

00:41:43

Marit kapla: ...å frågade henne då om man kunde... "Kan man skriva en

sådan bok som du utan alla de här katastroferna, till exempel om en liten by i en avfolkningsbygd i Sverige?"... och då sa hon att "det finns ju... det är ett stort drama det här med in- och utflyttning, och den spännande berättelsen som är helt ny är ju... ligger ju också i alla dem som flyttat till Osebol. Det finns... det finns ju verkligen en framtid för Osebol. Den ligger liksom där... i boken... liksom gömd... eller den... asså nu hittade många i Osebol det som de söker, det vill säga natur, lite folk, liksom. Anspråkslöshet liksom... att man får kämpa på å klara sig själva... många av dom som flyttar dit gillar å leva ett sånt liv. Så...

00:42:43

Marit kapla: Samtidigt som du beskriver någon typ av närhet många gånger också. Att det är närhet till varandra, att be om hjälp eller olika sådana saker. Det är ju flera som i alla fall tar upp det.

00:42:54

Emma Vendelek: Ja, det finns både och, å det hoppas jag också kommer fram i boken. Det finns både närhet, väldig närhet, å människor som har känt varan i hela sitt liv å så och att man självklart ställer upp å hjälper å så där. Men sedan finns det också isolering å ensamhet och svårt å komma in å lära känna folk som kanske inte är speciellt för just Osebol... utan det har jag också... människor som flyttar till Göteborg, kanske från andra länder, säger det om svenskar å Göteborg... samtidigt som jag har hört liksom... en kompis, kommer jag ihåg, som flyttade till England... eller studerade där ett tag. Hon sa att det var jättesvårt att få komma hem... man får ju aldrig komma hem till engelsmännen. Man sågs oftast ute. Hon tyckte det var svårt att lära känna... asså, det är ju inte lätt å flytta och lära känna folk på en ny plats kanske... var det nu än är men... å inte i Osebol heller... alltså så att det finns många som lever... men det finns folk som lever, kanske ensamman än vad de skulle vilja... där också.... så är äre.

00:44:03

Emma Vendelek: Så är det nog överallt just nu...

00:44:05

Marit kapla: Ja, precis...

00:44:08

Emma Vendelek: Jag tänker på att det är ju ett stort arbete, då tänker jag, att samla ihop intervjuerna, transkribera å allt vad du har gjort där. Men var, jag blir nyfiken på, var har du skrivit sedan? Har du skrivit på en plats i ett rum? När du har gjort alltihopa...

00:44:21

Marit kapla: Ja... vilken bra fråga... den har jag faktiskt... ingen ställt förut! Haha...

00:44:22

Emma Vendelek: Haha!

00:44:22

Marit kapla: Det är det här versailles rummet...

00:44:22

Emma Vendelek: Haha!

00:44:31

Marit kapla: Jammen nä... jag har faktiskt varit på lite olika platser, ja, dels har min mamma transkriberat de flesta intervjuerna. Utan henne hade det aldrig gått, tror jag. För att... det är väldigt tidskrävande... men... jag har gjort mycket av jobbet hemma i min lägenheter i Göteborg. För jag... ja jobbade sedan deltid som redaktör på Ord och bild började jag 2016. Då hade jag en arbetsplats här i Göteborg, men jag har inte suttit där utan jag har fått lugn och ro hemma. Men så har jag också varit i mormor å morfars gamla hus i Bohuslän... å så har jag varit i mammas lägenhet i Karlstad. Och så... sedan har jag jobbat en del nere i Stockholm faktiskt. När tog mina restpoäng... det gjorde jag under flera år på journalisthögskolan... jag var en dålig student när jag var ung, haha. Lite skoltrött säkert... så jag hade några rester som jag fick... jag fick åka till Stockholm i två olika perioder... å... va där en månad och ta den här kursen som fattades å då hyrde jag in mig hos en god vän i hennes lägenhet och bodde inneboende där helt enkelt och då... mycket av urvalet av intervjuerna gjorde jag där också... ehm, faktiskt i... hon jobbade på dagarna, så då satt jag i hennes vardagsrum och... jobbade med de här intervjuerna.

00:46:07

Emma Vendelek: Har du... kan du liksom få en känsla för hur det var att jobba i de olika rummen... asså var det... påverkade det ditt sätt att skriva i de olika rummen? Eller?

00:46:17

Marit kapla: Det är lite lustigt... för jag minns... jag minns precis att jag gjorde urvalet i Birgits intervju... Intervjuer, jag träffade henne flera gånger... på mammas balkong i Karlstad, haha... en vacker sommardag... av någon anledning minns jag det jättevä. Och sen minns jag att jag gjorde... att jag läste intervjun... intervjuerna med Alvar på tåget till Stockholm kom jag ihåg. Men sedan... sedan är det ju massor mer... sedan minns jag inte... jo, jag minns att jag bearbetade Armgards intervjuer i det här rummet... i vardagsrummet där i Stockholm. Men allt det jag gjorde hemma, det minns jag inte är lika tydligt... säkert för att jag är hemma så himla ofta å mycket så det har flytit ihop med allt annat, men det var egentligen bra att inte vara hemma... tror jag... vilket.. kanske är någonting som jag bör tänka på om jag gör en bok till, liksom jag... det var en större koncentration när jag inte var hemma... men jag... av nöden så var ja ändå tvungna att göra nästan... väldigt mycket jobb hemma.

00:47:18

Emma Vendelek: För du sa någon om att det var lugn och ro där. Men det är kanske inte nödvändigtvis bara de som du behöver för å skriva då.

00:47:23

Marit kapla: Nä... för det var i lugn och ro hemma också.

00:47:26

Emma Vendelek: Jag, det var hemma i menade, jag tror du sa "det var lugn och ro hemma".

00:47:31

Marit kapla: Ja det var det, ja men precis så att det var därför det funk- ar. Det funkade. Ja, större delen av boken är nog skriven hemma... fak- tiskt... å sen så gjorde jag också slutbearbetningarna mycket i Osebol, för då åkte jag upp dit... å... den här sista vändan när alla fick läsa sina texter, då var boken nästan klar... å då gjorde jag de allra sista finputsningarna uppe i Osebol... och jag... hade med mig min stora tun- ga skrivare från... som är 20 år gammal snart tror jag... och skrev ut... varje kapitel. Asså, boken är uppdelad så att man vandrar mellan husen å möter dem som är i varje hus liksom, så jag skrev ut dom ,hus-kapitlen på... sen på kvällen, och sen så gick jag till dem nästa dag... dom två, tre, fyra som jag skulle gå till nästa dag. Så att mycket på slutet gjorde jag i Osebol också.

00:48:30

Emma Vendelek: ...skulle kunna bli en sån härn vandring att man gick runt i Osebol å läste ett kapitel vid varje hus.

00:48:38

Marit kapla: Ja, det kan man absolut. Det är precis så boken är uppbyggd.

00:48:43

Emma Vendelek: Har det vart nått som varit överraskande med det här pro- jektet? Med den här boken?

00:48:56

Marit kapla: Ja men... både ja å nej. Jag hade aldrig kunnat lägga all den här tiden på det med all den ovissheten, jag hade ju inget förlag eller så... jag visste inte att, om någon skulle vilja ge ut det här när jag började... men jag hade aldrig kunnat... men jag ägnade ändå jättemyck- et tid åt det för att jag trodde att det här... det här är så intressant så det måste bli någonting intressant, för att de här människorna å den här platsen är så intressant. Så på det sättet... så jag är både inte överraskade över att många andra också tyckt att det var intressant och samtidigt är jag förstås jätte... jag är ju förbluffad över... liksom... genomslaget samtidigt... så.... men om man ser på själva arbetet, det som överraskat mig... nämen... det har varit... har varit otroligt roligt. Jag

saknar själva intervjuer arbetet. Det var en väldigt rolig period... så att... att intervjua är fantastiskt roligt helt enkelt. Men... men det som är roligt är ju också det att jag har ju... i å med allt det här så har jag ju återknutit bandet till Osebol. Jag har varit där väldigt mycket de senaste åren och nu ser till att vara där... ja, men ordentligt liksom... 3-4 gånger per år. Nu har det varit pandemi så jag... jag var där precis nu... förra veckan men har jag inte... innan dess hade jag inte varit där sedan i oktober, för då slog de ju till med skärpta restriktioner igen och då har jag valt å va bara här i Göteborg helt enkelt. Därför var det jättekul att komma dit å kunna träffa folk utomhus å liksom... prata, småprata med... Ulla-Lena som var ute å gick å... amen så där som det blir liksom när man e där. Det är väldigt så där... man ser folk och e dom ute och jobbar och man går förbi så pratar man liksom. Så... det är väl också en bra årstid att åka dit.

00:51:05

Emma Vendelek: Men du tycker om intervju-arbetet å det är många... vad... vad liksom väntar framöver då? Är det någonting?

00:51:11

Marit kapla: Ja, men jag har flera böcker som jag jobbar med. Å en e helt säker... en är jag helt säkert på att den kommer att komma ut. Peppar, peppar får man ändå säga, men den är liksom mer som ett uppdrag. Den ingår i ett forskningsprojekt som... en, en dokumentärfilmare som heter Staffan Julién har... och hela idén är liksom att jag gör... där gör jag en... en bearbetning av intervjuer på ett liknande sätt som i Osebol fast det är han som har gjort intervjuerna...

00:51:45

Emma Vendelek: Jaha...

00:51:46

Marit kapla: ...och han gör en film av... han har filmat å gjort transkriberingen å av exakt samma material så gör han en film. Och ja, jag gör en bok. Det ska bli jättekul... det e ju Jättekul faktiskt.

00:51:59

Emma Vendelek: Spännande...

00:51:59

Marit kapla: Ja, det är väldigt spännande just d här att försöka bearbeta... intervjumaterial som någon annan har gjort å... samman som... helt å hållet. Han har bestämt vilka som ska intervjuas och det han som gör intervjuerna å så får jag bara... så har jag ett givet material som jag inte har kunnat påverka.

00:52:21

Emma Vendelek: Just det.

00:52:21

Marit kapla: och mitt... mitt sätt å påverkar är ju då i mitt urval och i min gestaltning. Å den kommer komma våren 2022, ehm... så den måste jag sätt igång nu och skriva på allvar nu. Men sen jobbar jag med en annan idé också, som e mer... liksom... personlig... å där har jag... där har det också varit svårt. Där vill jag också göra intervjuer och det har varit väldigt svårt under pandemin att höra av sig till folk och säga "får jag intervjuade dig i ett rum... bara du och jag... öga mot öga" eh... och... men nu började faktiskt folk bli vaccinerade och även jag... så... där, d arbetet hoppas jag att ska komma igång väldigt snart.

00:53:07

Emma Vendelek: Spännande...

00:53:07

Marit kapla: Ja, jättespännande å då är ju... faktiskt en... d e ju faktiskt att jag ska kunna göra en del av intervjuerna i det här rummet.

00:53:16

Emma Vendelek: Just det...

00:53:16

Marit kapla: Så... jag har gjort en provintervju som funkar väldigt bra, så att... jag får säga peppar peppar igen men... för jag är ju lite såhär... innan nått är klart så vet man inte om det blir något, men... det känns väldigt bra å... å prata i det här rummet.

00:53:32

Emma Vendelek: Ja, för vad är din känsla om vi ska liksom...Vad är din känsla för det här rummet?

00:53:38

Marit kapla: Ja, men,,, det som är så skönt med... jammen som sagt, jag gjorde en, en intervju här som jag... som jag som... ja... så att säga en grundläggande intervju som jag... jag vet inte om kommer att komma med i någon bok eller inte... men den pågick mycket längre än vad vi hade tänkt båda två, tror jag. Vi pratade i tre timmar och... de e... dels e det väldigt tyst här. Det är ingen, ingen trafik... men asså man hör på avstånd och så hör man suset från spårvagnarna och så men... å sedan är d det att det ser ålderdomligt ut, utan att va sjaskigt liksom... d... det är ju otroligt vackert, det... d e det liksom... man ser att de här målningarna e gjorda med omsorg och... det som e här e enkelt, men det e... det är liksom precis det som behövs... å det är också lugna färger och den hära blågråblå färgen och, jag vet in om de här gardinerna syns men, de här gula, lejongula färgen som finns också går igen på väggarna, i mattans och så där... och det bruna. Dels är det lugnande färger, tyst, det är vackert... det är... det är liksom.. man ser också att det är från en annan tid så man behöver inte... man frigörs från samtiden lite grann eller från vardagen... ehm... så att alla dom sakerna gör att man kan förflytta sig

till det man ska prata om... och den här gången så är det... ska mina intervjuer egentligen inte handla om en plats på samma sätt, så att därför tror jag att rummet... passar väldigt bra egentligen. Så ja... a men, det är min plan.

00:55:17

Emma Vendelek: Det låter spännande! Det låter jättespännande. Och ja, jag tänker att det framgår, men jag tycker så mycket om den här boken det har varit så här... så berikande på så många nivåer att ge mig in i den... både av alla dom anledningen och de teman som vi har varit inne på men också att jag tycker att det är en sån poetisk hållning genom hela som gör att det blir väldigt ,väldigt njutbart att läsa. Verkligen.

00:55:46

Marit kapla: Åh, Jättekul att höra! Jätteglad...

00:55:48

Emma Vendelek: Har vi missat något som känns viktigt från ditt håll, som du vill lägga till. Eller?

00:55:58

Marit kapla: Hm... ja, men jag kan säga... jammen jag kan avsluta med en liten homage till en annan författare som har varit viktig för mig, å d e samma Lagerlöf under det här arbetet. För att... just det här med rumslighet, om vi pratar om det så... under det här... under arbetet med Osebol så läste jag om... eller jag läste å läste om nästan alla böcker hon har skrivit å inte minst Gösta Berlings saga å jag läste också texter om Gösta Berlings saga och... hon har ju sagt själv att det är en roman om en bygd... och det... den handlar även om en annan dalgång i Värmland nämligen Fryksdalen där sjön Fryken ligger... å där hon är uppvuxen... å dit hon sedan flyttade tillbaka. Klaredalen ligger ju... e ju liksom grändalen som ligger öster om Fryksdalen, och då skulle jag... å Gösta Berlings saga är hennes debutroman... och så skulle jag debutera med en bok som inte är normal kanske, men som handlar om min hembygd, och därför så närläste jag Gösta Berlings saga för... när jag skulle... faktiskt... när jag skulle göra... jammen dels det här med rumslighet, för att hon... i Gösta Berlings saga så är det väldigt viktigt just det här... hon skapar liksom en känsla för bygden... genom... på massor med sätt... med referenser till naturen och människor reser runt, runt dom här sjöarna väldigt mycket. Släden... de vandrar, de åker häst å vagn som man gjorde på... när den här boken utspelar sig... eh, på 1800-talet är d va, eller är det till å me 1700-talet? Det kommer jag inte ihåg.. meeen... eller 1820-talet är det nog att det rör sig om... eller är det tänkt att den ska utspela sig... men... men hur som helst... ehm... när jag skulle, när jag skulle sätta ihop boken så... ehm... visste jag inte hur jag skulle lägga upp det... och... då läste jag...då tänkte jag... tog jag fram Gösta Berlings saga och så tänkte jag "nu ska jag... någonting finns säkert här, liksom... nu ska jag hitta en nyckel"... å så tittade jag och så såg jag att hon

började ju hela boken med ett kapitel som heter "Landskapet". Först kommer en prolog där man... där hon introducerar Gösta Berling. Först heter det prästen och sedan tiggaren... det är liksom... han är präst och sedan faller han ju ifrån sin position å blir avskedad och är tiggare och det är då han möter majorskan... i en väldigt, såhär, suggestiv scen när han ligger i... han ligger väl i en snödriva, tror jag, och hon kommer farande och plockar upp honom liksom... och så får han bli kavaljer på Ekeby... och då tänkte jag "Det här är bra" ehm "landskapet! perfekt!" en inzoomning på "var är vi någonstans?" och jag tänkte även på tv serien "Angels in America" som börjar med en inzoomning på en... planeten jorden... det är liksom Nordamerika... New York... Manhattan... central park... tror jag det är... så då, då valde jag å göra en liten... plocka ut några få citat som öppnar hela boken å d e min version av, av Selma Lagerlöfs kapitlet "Landskapet". Plus att majorskan har ju en jätteviktig roll... så jag, jag såg majorskan... är ju med i början å majorskan är med i slutet. Hela boken slutar med att majorskan dör och... ehm... då tänkte jag att en person kan få börja... kan få komma två gånger i min bok... det kan vara en kvinna, å då, när jag skulle bestämma det här, då hade Karin Håkansson dött. Hon var den första som... hon var alltså... hon hann fylla nittio år... så hon var... hon hade levt ett långt liv och jag var väldigt... tyckte att intervjuerna med henne hade blivit jättebra och då tänkte jag "hon kan va min majorska".

01:00:10

Emma Vendelek: mhm

01:00:10

Marit kapla: Så hon kommer liksom i början å slutet.

01:00:13

Emma Vendelek: Just det...

01:00:13

Marit kapla: Så att... ehm... Selma Lagerlöf har varit viktigt också.

01:00:17

Emma Vendelek: Nu måste jag läsa om...

01:00:17

Marit kapla: Ja, haha...

01:00:18

Emma Vendelek: Ah, vad spännande! Ja, det blev ett jättefint avslut och en möjlighet till omläsning för många kanske... haha... Stort tack för att du kom hit!

01:00:30

Marit kapla: Tack själv!

01:00:32

Emma Vendelek: Det var jätteroligt att prata med dig.

01:00:32

Marit kapla: Ja, detsamma, verkligen. Jättekul!

01:00:35

Emma Vendelek: Och tack för er... till er som lyssnat.